

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest. Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Jezus' woon- en werkplaats

Als nu Jezus gehoord had dat Johannes overgeleverd was, is Hij wedergekeerd naar Galilea en Nazareth verlaten hebbende is komen te wonen te Kapernaum, gelegen aan de zee, in de landpale van Zebulon en Nafthali, opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken is door Jesaja, de profeet, zeggende: Het land Zebulon en het land Nafthali aan de weg der zee, over de Jordaan, Galilea der volken. Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien en degenen, die zaten in het land en de schaduw des doods, dezelve is een licht opgegaan.

Matth. 4 : 12-16.

„Eigen haard is goud waard”! Men is nergens beter dan in zijn eigen huis. Een eigen thuis hebben is een zegen. Een plaats te hebben waar men leven kan zoals men wil, is een groot voorrecht. Het is ook één van de aantrekkelijkste bezittingen op aarde, in eigen woning voelt men zich op zijn gemak. Daar leeft men. Door velen wordt in onze tijd nog naar een woning gezocht. En vindt men uiteindelijk een woning dan is men verheugd.

Nu lezen we in Mattheus 4 van Jezus dat Hij zich ging vestigen in Kapernaum. Hij ging daar wonen. Zijn geboorteplaats was Bethlehem. Hij werd geboren in een stal. Zijn jeugdperiode bracht Hij door in Nazareth. Toen Hij dertig jaar oud was vertrok Hij naar Kapernaum. Zijn vestiging in deze plaats hield verband met de gevangenneming van Johannes de Doper. Uit veiligheidsoverwegingen ging Hij naar Galilea. Maar daarmede is niet alles gezegd. Zijn vestiging in Kapernaum heeft nog een diepere betekenis. Er is sprake van een Goddelijk moeten. Naar de wil des Heeren moet Hij in Kapernaum gaan wonen. Als Knecht des Heeren moet Hij handelen naar de wil des Vaders. En met die wil voelt Hij Zich één. Het was ook Zijn spijze te doen de wil Zijns Vaders. Die Hem gezonden had. In het raadsplan Gods was het vastgelegd dat Jezus in Kapernaum Zich zou vestigen. Die plaats had de Vader verkoren tot woonplaats van Zijn Zoon. Hierin straalt uit Goddelijke liefde. Immers van Kapernaum kan niets goeds verteld worden. Kapernaum werd bewoond door zondaren en zondaressen. Van God afgefallen mensen. Er was bij de inwoners van deze plaats geen uitzien naar het heil des Heeren. Het hart stond niet open voor de Heere en Zijn Christus. Kapernaum geeft duidelijk aan het beeld van de gehele wereld. De wereld van het verleden en de wereld van heden. Een woning was er voor Hem niet gereserveerd. Niemand van de inwoners heeft een woning voor Jezus gezocht. De Vader sprak: „Mijn Zoon, daar moet Ge U vestigen”. In Kapernaum is uw woonplaats. En nu is Jezus' woning niet een rustplaats voor Hem, maar Zijn werkplaats. Kapernaum zelf werd Zijn werkplaats. Daar moet Hij werken als Heilsmiddelaar. Daar moet Hij werken als Jezus. Als de Christus. Als de Heere. Als Immanuel. Bij van God afgefallen mensen is geen woonplaats meer voor God. In het menselijke hart, in het menselijke leven is voor alles plaats behalve voor de Heere. In het hart is plaats voor de wereld en alles wat

de wereld biedt. In het hart is plaats voor godsdienst, maar niet voor Godsvreze. Men weet zich aan alles verbonden, behalve aan God en Zijn Zoon. Door de zonde is er ook scheiding gekomen tussen God en de mens. De mens en God. God de Heere kan niet meer wonen bij de mens. Nu werd Christus naar de wil het welbehagen Gods als waarachtig mens geboren. En naar diezelfde wil en hetzelfde welbehagen Gods ging Hij wonen onder mensen. Met het doel om door Zijn arbeid de scheiding, die er is tussen God en de mens, volkomen weg te nemen. Met het doel het menselijk hart weer te maken tot een woonplaats des Heeren. Tot een plaats waarin leeft de liefde, de vreze des Heeren. De hartelijke toegenegenheid tot God. Dit is een wonder. Een rijke weldaad Gods. Dit wonder valt des te meer op wanneer we acht geven op het tweede gedeelte van de tekst. We lezen daar: „Opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken is door de profeet Jesaja”. Heel de gang van Christus is voorspeld. In en door Hem worden Gods profetieën vervuld. Niets doet Hij buiten de Schriften om of wat in strijd is met de Schriften. Vandaar dat het een geboden zaak is, ook vandaag, acht te geven op die Schriften. Want die zijn het die van Hem getuigen. Hij is de Zaligmaker naar de Schriften. Hij is de schriftuurlijke Zaligmaker.

Zo is Zijn gang naar Kapernaum ook een schriftuurlijke gang. Een voorspelde gang. Wie dit op zich laat inwerken ontdekt de ontferming en de liefde des Heeren. Welk een liefde ontdekken we in Zijn wonen te Kapernaum. In Galilea woonde een volk in de duisternis. Een berucht volk. Vandaar dat er gesproken werd over het Galilea der heidenen. De invloed van het heidendom was hier duidelijk merkbaar. Hun nood was groot. Hun toestand uitzichtloos. Stoffelijk en geestelijk. Met onze stoffelijke nood valt het heden wel mee, maar onze geestelijke nood is groot. Net zo groot als in Galilea. In ons doopsformulier staat ons aller werkelijkheid getekend. We zijn met onze kinderen in zonden ontvangen en geboren en daarom kinderen des toorns. We zijn aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen. Uit die staat kunnen we onszelf niet bevrijden. Uit de nacht kunnen we niet komen tot het licht. Nu kan er wel kunstlicht aangestoken worden. En hoevelen doen dit niet? Men leeft op bij het kunstlicht van de wereld. Men geniet van het genot dat de wereld biedt. Of men leeft op de zwakstroom van eigen gerechtigheid. Men leeft bij het licht van zijn geloof. Men is tot vrijheid gekomen. Maar men is niet tot het geloof geleid. Men is niet vrijgemaakt. Men heeft geen kennis van eigen verlorenheid. Men werd niet getroffen door deze werkelijkheid, dat men door eigen zonde en schuld het licht Gods gedooft heeft. Men weet niet te spreken van het heilswonder Gods, dat het licht opgaat in de duisternis. Zit u in de duisternis? Leeft u in de duisternis? Valt de schaduw van de naderende dood op u? Bedreigt de dood u? Hebt u geen licht? Is het donker in u en rondom u? De tekst bevat een troostvolle tijding. Jezus kwam wonen temidden van een volk dat in duisternis zat. Hij kwam bij hen, die leefden in de schaduw van de dood. Hij kwam in hun midden wonen als het Licht. Als het reddende Licht. Hij trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht. Hij maakte zalig. Hij vernietigde de nacht der

Van de administratie

In de periode waarop deze mededelingen betrekking hebben, zijn de betalingen van de abonnementsgelden regelmatig doorgegaan en daarmede ook de overbetalingen. Hiervoor ontvingen we weer een mooi bedrag n.l. f 6218,50. Bovendien werd aan giften voor de school in Dundas f 130,- ontvangen en van een lezer uit Vl. ontvingen we een gift van f 400,-, waarvan f 200,- voor ons blad, f 100,- voor de school in Dundas en f 100,- voor de Evangelisatie in Oost-Vlaanderen. Heel hartelijk dank voor al de betalingen en giften. We mogen hieruit proeven de liefde voor ons blad en dat als vrucht van de liefde voor de oude Gereformeerde beginselen. We konden ook twee nieuwe abonnees inboeken, waarvoor eveneens dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

zonde en des doods. Hij stelde in het licht. Hij deed wandelen in het vrolijk levenslicht. Diezelfde Heere leeft nog. Door Zijn Woord en Geest doet Hij heden, wat Hij in het verleden zo rijk heeft gedaan. Als het Licht werkt Hij bevrijdend en genezend. Herstellend, want Zijn hart is vol ontferming. Vol bewogenheid. Vol liefde. Hij daalt af tot een volk in de duisternis. De nood van een volk in de duisternis gaat Hem ter harte. Hij zaligt een nachtvolk. Een gebonden volk. Een ten dode opgeschreven volk. Want naar Gods welbehagen is heden de aarde Zijn werkplaats.

Ds. M.C. Tanis.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 75

HOOFDSTUK V.
Artikel XIII.

We lezen:

„Wanneer ook het vertrouwen der volharding wederom levend wordt in degenen, die van de val weder opgericht worden, zo brengt dat in hen niet voort enige dartelheid of verontachtzaming der Godzaligheid, maar een veel grotere zorg, om de wegen des Heeren vlijtiglijk waar te nemen, die van te voren bereid zijn, opdat zij, daarin wandelende, de verzekerdheid hunner volharding zouden mogen behouden, en opdat het aanschijn des verzoenden Gods (waarvan de aanschouwing de Godvruchtigen zoeter is dan het leven, en waarvan de verbergung bitterder is dan de dood) om het misbruik van Zijn Vaderlijke goedertierenheid niet wederom van hen afgekeerd worde, en zij in zwaardere kwellingen des gemoeds vervallen.”

Al weer een leerzaam en kostelijk artikel van onze Dordtse vadersen! „Leerzaam” zeiden we.

Ja, want wat spreekt ook uit dit artikel duidelijk hun „onderscheiding van de geesten”, maar ook hun kostelijk vertroostend onderwijs. En dat tot wederlegging van de valse beschuldiging der remonstranten aan het adres van onze Dordtse vadersen, waarvan dit artikel XIII blijk geeft. Waarover gaat het hier?

Wel, de remonstranten beschuldigden onze vadersen van „dartelheid”, dat is „lichtzinnigheid” en van „verontachtzaming der Godzaligheid”. Hoe bedoelden zij dat?

Wel, het ging hier over het „vertrouwen” op de volharding in de beoefening van het geloof, nadat men in bepaalde zonden

gevaften was en daaruit weer opgericht werd. Men meende dus van de zijde der remonstranten, dat op deze wijze de leer van de „Volharding der heiligen” tot „lichtzinnigheid” en „Veronachtzaming” ten opzichte van de beoefening der Godzaligheid leidde. Wel, zo wilden de remonstranten hiermee zeggen, dan komt 't volgens jullie leer van „wederoprichting uit 't „in zonden vallen” in feite toch niet aan op een „zonde-tje” en ook niet al waren 't er duizend! Want je mag toch vertrouwen, dat je er uit wordt opgericht; ja, daar bent u toch zeker van, nietwaar? Zie, dat wierpen de remonstranten voor de voeten van de „Gomaristen” of de „Contra-remonstranten”.

Wat heeft de Heere onze vaders echter met veel genade en licht bedeed bij het weerleggen van deze valse beschuldigingen! Dat komt duidelijk uit in artikel XIII, waar we verder lezen: „Zo brengt dat in hen niet voort enige dartelheid of veronachtzaming der Godzaligheid, maar een veel grotere zorg, om de wegen des Heeren vlijtiglijk waar te nemen”. Dit in aansluiting op het vorige artikel XII, waar de beschuldiging der remonstranten aangegeven wordt als „hovaardig” en „vleselijk zorgeloos” makend, zoals we gelezen hebben in dit artikel.

Wanneer zulk een hoogmoed en zorgeloosheid en zulk een lichtzinnigheid en veronachtzaamheid de vrucht zou zijn van het vertrouwen van de volharding, dan zou men duidelijk daarmede blijk geven geen ware gelovige te zijn. Want wat leert **genade**? Dat lezen we in Romeinen 6 : 1 en 2:

„Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?

Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven? Zie, dat is de taal van het oprechte geloof. Dat is ook de hartelijke zielsbehoefte om te delen in de zonde-dodende kracht der genade door de Heilige Geest!

En waaruit ontstaat die behoefte?

Wel, uit de ontdekking van het zondekwaad, dat zulk een diepe verwonding nalaat. O, wat kunnen dan de bestrijdingen daarbij fel zijn. Daarvan wisten ook de opstellers van ons „Doopsformulier”. We lezen daarin bij de passage: „En in een nieuw Godzalg leven wandelen.....” En als wij somtijds uit zwakheid in zonden vallen, zo moeten wij aan Gods genade niet vertwijfelen, noch in de zonde blijven liggen, overmits de Doop een zegel en ontwijfelbaar getuigenis is, dat wij een eeuwig verbond der genade met God hebben”.

Welnu, dit ziels-bevindelijk verstaande, zal voortbrengen, zo schrijft ons artikel, „een veel grotere zorg, om de wegen des Heeren vlijtiglijk waar te nemen”.

Dan zal die zorg ook de voorzichtigheid in de wandel al meer doen betrachten.

Dat lezen we ook verder:

„Opdat zij, daarin wandelende, (dat zijn dus die „wegen, die van te voren bereid zijn; d.w.z. „gebaand”) de verzekerdheid hunner volharding zouden mogen behouden.”

We worden hier onwillekeurig zo treffend herinnerd aan psalm 84 : 3:

„Welzalig hij, die al zijn kracht
„En hulp alleen van U verwacht,
Die kiest de welgebaande wegen.”

Ja, die zullen ervaren:

„Steekt hen de hete middagzon
In 't moerbeidal, Gij zijt hun bron,
En stort op hen een milde regen,
Een regen, die hen overdekt,
Verkwikt, en hun tot zegen strekt.”

En wanneer de Heilige Geest dat vertrouwen der volharding weer levendig doet zijn, zullen die wandelaars daarvan ook weder de troostvolle verzekerdheid ontvangen.

O neen, dat is dan niet als een „slaan op de borst” gelijk de farizeërs deden, om uit de hoogte neer te zien op die „arme tollenaar”, die „zondaar”, maar om juist dezulken aan te moedigen en op te wekken met 't:

„Nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet;
Nooit zal Hij Zijn gevangenen be-
geven.”

Maar aan zulk een kostelijk wandelen in de wegen des Heeren is nog een allerzalgigst heilgenot verbonden, waarop ons artikel ook zo heerlijk wijst, namelijk op de „aanschouwing van het aanschijn des verzoenden Gods”.

O, wat is dié aanschouwing, dié genieting van Gods vriendelijk Aangezicht de Godvruchtigen zoet!

Toen Asaf na bange strijd en „kwellingen des gemoeds” het licht van Gods vertroostend Aangezicht in het heiligdom zo verkwikkend mocht aanschouwen, riep hij uit:

„Het is mij goed, nabij God te wezen!”

Ook de dichter van psalm 97 mocht ervan zingen:

„Gods vriend'lijk Aangezicht
Heeft vrolijkheid en licht
Voor all' oprechte harten,
Ten troost verspreid in smarten.”

En zoveel te aanbiddelijker wordt de aanschouwing van „het aanschijn des verzoenden Gods”, wanneer daarvoor wel eens moet plaats hebben, wat we ook in ons artikel lezen, de „**verberging**” van Gods Aangezicht, namelijk, wanneer men „uit zwakheid in zonden valt”.

O, dan is die verberging „bitterder dan de dood”.

Dan horen we David 't uitschreien en smeken in psalm 27:

„Verberg toch niet Uw oog van mij, o Heer!
Ik ben Uw knecht, zie niet in toorne
neêr.”

Ja, dan zien dezulken zich zo **onverzoend** in zichzelf. Horen we Mozes dan niet in psalm 90 uitroepen:

„Want wij vergaan door Uw toorn
En door Uw grimmigheid worden we
verschrikt.”

Maar dan kan hij toch die God niet missen en zonder Hem niet verder gaan; want dan smeekt hij:

„Keer weder, Heere, tot hoelang?
En het berouwe U over Uw knechten.”

En wat mocht hij ook na de zonde van het „gouden kalf” aan de Sinaï het vertroostend licht van Gods vriendelijk Aangezicht heerlijk aanschouwen op zijn bede: „Toon mij nu Uw heerlijkheid.”

Ja, rijk heeft hij in die kloof der steenrots de achterste delen van Gods heerlijkheid mogen aanschouwen!

Dat was de heerlijkheid „des verzoenden Gods”; van die God, Die met Zijn schuldig volk verzoend is in het kostelijk **bloed** van Zijn geliefde Zoon, het Lam Gods.

En wat is dié aanschouwing zoet!

Mag u daarvan ook iets kennen, lezer(es)? Hebt u zich als een schuldig en doemwaardig zondaar of zondares leren kennen en dat dierbare bloed van Christus mogen inroepen, tot volkomen verzoening met God? O, vraag erom, eer het voor eeuwig te laat is en u voor die God zult verschijnen, maar dan met ontzagelijke „verschrikking”.

En beware de Heere Zijn volk voor het „misbruik van Diens vaderlijke goeder-tierenheid”, namelijk in de zo even genoemde zin van anti-nomiaanse gevoelens. Want dan zullen zij „in zwaarder kwellingen des gemoeds vervallen”, zoals we ook lezen in dit verhandelde artikel XIII.

En o, wat is dan die verberging van Gods vriendelijk Aangezicht „bitterder dan de dood”? Beware de Heere Zijn volk genadiglijk hiervoor. Make Hij 't waakzaam, ja steeds weer verlangend naar die kostelijke genieting van de aanschouwing Zijner heerlijkheid.

O, wat zal dat groot zijn, wanneer zo het geloof mag overgaan in **eeuwig aanschouwen**! Wanneer in vervulling zal gaan:

„Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen,
Hun blijdschap zal dan onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn Aanschijn
straalt,
Ten hoogste toppunt stijgen.”

Dr.

v.L.

Om hét Liedboek

9. Geen zaak van winnen of verliezen?

We komen nu aan het einde van de artikelen over het lied in de eredienst. Het kan zijn dat dit een voorlopig einde is. Graag blijf ik namelijk bereid om op vragen in te gaan, die voor het geheel van belang kunnen zijn. Als deze mij bereiken en ik heb tijd en gelegenheid, dan wil ik proberen deze alsnog te beantwoorden.

In dit laatste artikel wil ik nog op een uitdrukking ingaan, die na het nemen van de

beslissing op de synode door de praeses, ds. J.H. Velema, gemaakt is. Ieder, die over de acta van de laatste gehouden synode beschikt, kan bedoelde uitdrukking lezen op blz. 71: „Aan het einde van deze bespreking wijst de praeses erop dat de genomen beslissing stellig niet als een zaak van winnen of verliezen mag worden uitgelegd”. Trouwens, wie deze acta niet bezit, behoeft er nog niet onkundig van te zijn. Nagenoeg dezelfde woorden waren al te lezen in „De Wekker” van 28 November 1980. Ten overvloede kunnen we er op wijzen, dat het artikel van de synode-praeses opgenomen is op de achterzijde van het boekje „Eenstemmig”. Deputaten vonden het ongetwijfeld van belang, dat belangstellenden, kerkeraden enz., die opmerkingen over het rapport kunnen maken, de woorden van de praeses niet zouden vergeten.

We lezen daar: „Als fungerende praeses heb ik aan het eind van de behandeling van deze zaak uitdrukkelijk gezegd, dat het geen zaak is van winnen of verliezen”.

Nu moet ik zeggen dat ik zonder de acta en zonder „Eenstemmig” deze woorden toch niet vergeten zou zijn. Direct toen ik deze woorden in ons kerkelijk blad las, heb ik gedacht: „Wat wordt er toch mee bedoeld: geen zaak van winnen of verliezen?” Waren deze woorden persoonlijk bedoeld of hadden ze een meer zakelijke betekenis? Met „persoonlijk” bedoel ik niet tegen een bepaald persoon gericht maar in de zin van: waren ze een vermaan aan de vóór- en tegenstanders om niet te denken: ik heb het gewonnen of ik heb het verloren? Zo'n vermaan kan uiteraard in sommige omstandigheden gegeven worden. Op een kerkelijke vergadering komen tenslotte toch mensen bijeen, van wie het gezegd moet worden dat hun niets menselijks vreemd is. We kunnen vromer willen zijn dan we zijn, maar dat doet aan de waarheid niets af dat we allemaal iets in ons hebben om te willen „winnen”. We verliezen niet zo gemakkelijk. De vraag blijft of het juist is zo'n vermaan bij elke zakelijke aangelegenheid te laten horen. dan moet er wel duidelijk sprake geweest zijn van een ongeoorloofd touwtrekken in de vergadering. Nu blijft de mogelijkheid open dat deze woorden meer „zakelijk” bedoeld zijn. Dan zouden ze betekenen dat het geen zaak van winnen of verliezen is geweest op het punt van beginsel. Graag veronderstel ik dat ze zo bedoeld zijn. Immers aan het eind van de toespraak van de praeses na de beslissing -uiteraard zoals deze toespraak in de acta is weergegeven- is dit gezegd: „dat op geen enkele wijze de Schrift en belijdenis, waarin toch de eigenlijke kracht van de kerken ligt, in geding waren”. Het zal dus niet teveel gezegd zijn dat we deze woorden aldus weergeven: hoe men ook over het besluit oordeelt het betekent geenszins dat er sprake is van winst of verlies voor het schriftuurlijk-confessioneel beginsel.

In dit laatste artikel heb ik behoefte in te haken op deze woorden. Dan gaat het mij niet om de persoon, die deze woorden gezegd heeft. Anderen hebben dit op de synode met andere woorden gezegd. Met nadruk wil ik dat hier schrijven. Het gaat me hier duidelijk om de zaak. En wat is de zaak? Dat hier een onjuiste weergave van het geheel gegeven wordt. Is het waar dat op **geen enkele wijze** de Schrift en belijdenis bij de vraag of er naast de Psalmen en Schriftberijmingen andere liederen, ook al voldoen ze aan bepaalde voorwaarden, gezongen zullen worden, in geding zijn? Ik meen in oprechtheid dat hier op dezelfde gemakkelijke wijze gesproken wordt als helaas velen doen, die het over het lied in de eredienst hebben. Zo kan men zeggen dat het al of niet zingen van het vrije lied niets te maken heeft met het beginsel der reformatie. En men verzwijgt de eigenlijke achtergrond van wat Calvijn en na hem de kerken van de reformatie in Nederland bewogen hebben om alleen Psalmen in de eredienst te zingen. Zo kan men zeggen dat het al-of niet zingen van het vrije lied niet de eigenlijke zaak van de Afscheiding geweest is. En men verzwijgt het duidelijke verband, dat er tussen de terugkeer tot Gods Woord en de belijdenis van Gods genade enerzijds, het niet willen zingen van andere liederen anderzijds, geweest is. Geen zaak van winnen of verliezen? Hier moet gesproken worden van verliezen. Op onvoldoende gronden is er een afbuiging principieel mogelijk gemaakt van een praktijk van vele eeuwen, die een uitgesproken geestelijke achtergrond heeft in de eerbied

voor Gods Woord. Ik heb geen lust altijd hetzelfde te schrijven. Ieder die deze artikelenserie heeft gevolgd, weet dat het daàrom te doen is. Wat voor zin zou het trouwens hebben met deze zaak bezig te zijn, als het daarom niet ging? We zouden onze tijd wel beter kunnen besteden. Ik zou me zelfs schamen als ik daaraan zoveel moeite besteedde. Het is trouwens opmerkelijk dat in het verleden door de Christelijke Gereformeerde Kerk anders gesproken is. In het rapport van 1937 of „breder omschrijving van de gronden, waarop het antwoord van de Christelijke Gereformeerde Kerk, synode 1934, aan de Gereformeerde Kerken rust” wordt er heel anders over geschreven. Daarin durft men van een beginsel te spreken, dat er geen andere liederen naast de Psalmen en Schriftberijmingen in de eredienst gezongen zullen worden. We lezen daarvan: „Dit beginsel is zeer juist en éérder moet de Kerk nog iets afschaffen, dan menselijke gezangen, die niet in de Bijbel staan, invoeren”.

Daarbij is er nog een ander verlies dat te vrezen is. Ik bedoel het verlies van hét Liedboek. Ik weet dat velen mij en anderen toeroepen dat vrees een slechte raadgeefster is. Maar het maakt nogal wat uit of we vrezen voor iets, dat niet reëel is of wel. Ieder, die de geschiedenis kent van het kerkelijk leven dichtbij of verder weg, zal moeten zeggen dat deze vrees gegrond is. En nu de synode besloten heeft dat het getal van de liederen het aantal Psalmen en Schriftberijmingen niet te boven mag gaan is deze vrees nog meer aanwezig. Dán: heeft de praktijk binnen onze kerken na de synode al weer niet duidelijk aangetoond dat het te vrezen is dat hét Liedboek een mindere plaats krijgt? Het opgeven van een lied gebeurt hier en daar met de grootste gemakkelijheid. Uiteraard denk ik dan aan geen psalmvers maar een lied uit het Liedboek voor de Kerken, dat opgegeven wordt, alsof er geen kerkelijke bepalingen zijn. Nu wens ik geen politie-agent te zijn op zoek naar alles, wat zoal niet deugt in de kerk. Ook weet ik dat het merendeel van onze gemeenten hier wars van is. Maar het heeft wel wat te zeggen voor hen, die menen dat met een eigen liedboek waarin liederen moeten komen te staan conform de Schrift en belijdenis, deze praktijk een einde zal nemen. Want dat gaat niet. Je legt iemand geen liederen in het hart. Daarbij is het nog niet zo duidelijk wat voor een bundel er nu zal komen. Ik ben bang dat het een droombeeld is dat moet wijken voor de werkelijkheid van het Liedboek voor de Kerken. Hoe is het gegaan in de Nederlands Gereformeerde Kerken? Daar wist men van onze Deputaten van onze problemen af. De deputaten hebben weer de opdracht meegereggen om samen met andere Kerken en kerkelijke groeperingen, die de Gereformeerde belijdenis van harte onderschrijven, tot een verantwoorde bundel te komen van liederen, die wat de inhoud betreft overeenstemmen met Schrift en belijdenis. En nu heeft men in genoemde kerken een selectie van een niet gering aantal liederen van het Liedboek voor de Kerken vrijgegeven. Alleen een idealistische voorstelling kan temidden van deze verwarring wat goeds verwachten. Moeten we dan zeggen: het is géén zaak van winnen of verliezen. Het is alleen een zaak van verliezen!

We zien vandaag een sterk afslijpingsproces van het werkelijk gereformeerd karakter in de kerken, die de reformatorische belijdenis hebben. Het besluit dat onze synode genomen heeft ten aanzien van het lied in de eredienst bevordert dit. Dat is diep te betreuren. Ik hoop dat velen de oproep om te reageren bij de Deputaten met hun bezwaren zullen honoreren. Eventueel, zoals ook in hun brief staat, via de kerkelijke vergaderingen.

Niemand mene: als dit besluit teruggenomen wordt of als het op een of andere manier de mist ingaat, dan is het goed. Dat zou wel zeer oppervlakkig zijn. Het moet gaan om het wezenlijk herstel van de kerk. Daarom wie schrijft over het lied in de eredienst of wie critiek maakt op besluiten, die verdrieten, en niet dát herstel op het oog heeft, is er naast. De synode-praeses schreef in een laatste artikel woorden waarmee ik van harte instem over verschillen tussen kerken van Gereformeerd belijden, die niet bepaald worden door werkelijke leergeschieden. Daarin heeft hij het over de „vanzelfsprekendheid, het ontbreken van de ver-

wondering over Gods grote genade aan een zondaar bewezen; het gemis van zonde-schuld, het zelf kunnen beschikken over Gods genade en de Heilige Geest niet nodig hebben.....” als zaken, die scheiding maken. Inderdaad. Maar dan zal het er bij ons om gaan dat deze zaken niet maar genoemd worden maar ook beleefd worden in het midden van de kerken. Daartoe hebben we de werking en doorwerking van de Heilige Geest nodig. Die ook hét Liedboek met nieuwe genade en kracht doet zingen. Naar zo’n winst zien we uit!

D. Slagboom.

Ontmoetingsdag

D.V. hopen we zaterdag 17 april a.s. weer een ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand te houden en wel in het kerkgebouw van onze kerk te Sliedrecht-centrum.

Het programma is als volgt:

Morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur.

Opening: Ds. G. Blom

Spreker: Ds. A. van Heteren

Slotwoord: Ds. L.W. van der Meij

P A U Z E

Middagsamenkomst, aanvang 2 uur.

Opening: Ds. H.C. van de Ent

Spreker: Ds. D. Slagboom

Slotwoord: Ds. M.C. Tanis

Sliedrecht is gemakkelijk te bereiken. Dat is bekend. Er zal weer een boekentafel zijn. Voor alle liefhebbers is er koffie en frisdrank. We hopen dat velen die dag vrij houden of maken en naar Sliedrecht komen. Bovenal, dat de Heere het wel maakt. Dan is er een ontmoeten in de Heere.

Ds. M.C. Tanis

Het was zaterdag 20 dezer alweer 12½ jaar geleden, dat Ds. Tanis zich aan de gemeente van Sliedrecht-centrum verbond. Nog steeds mag hij daar arbeiden. Dit feit werd op die dag in een dienst herdacht. Ook hier geldt: vergeet nooit een van Zijn weldadigheden..... Dat gedenken kan alleen tot zegen zijn, voor onze vriend en mede-redactielid en ook voor de gemeente.

We hopen van harte, dat de Heere het ook verder mag welmaken met Ds. Tanis en de zijnen en ook met de gemeente van Sliedrecht-centrum en zo ook met de kerk in het algemeen. B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 28

„Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijn moeder: Is er geen vrouw onder de dochteren uwer broeders en onder al mijn volk, dat gij heengaat om een vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen?”

En Simson zeide tot zijn vader: Neem mij die, want zij is bevallig in mijn ogen”. Richt. 14 : 3.

We hebben van Simson al verschillende dingen gehoord. Dingen die in hem te begrijpen zijn, te laken en te prijzen. Dat hij op volwassen leeftijd oog kreeg voor het andere geslacht is een begrijpelijke zaak. Dat hij afging naar de Filistijnen om er een te zoeken onder de heidenen is een te laken zaak. Dat hij er over sprak met zijn ouders is weer in hem te prijzen. Simson, de nazireër Gods is een wonderkind en ook een wonderlijk kind in meer dan een opzicht. We hebben uit dat alles kunnen leren dat Gods kinderen geen volmaakte mensen zijn. Daar is er maar één geweest, Die volmaakt in alles was, en dat is de meerdere Simson, de Heere Jezus Christus. Door het volkomen Borgwerk van Hem Die als de Zon der gerechtigheid ons getekend wordt in Gods Woord, zijn de verkeerde daden voor Gods aangezicht bedekt. Dat is het wonder van de eenzijdige vrije genade, waarin Simson heeft mogen delen. En gelukkig degenen die daar in mogen delen.

We gaan nu even naar de ouders kijken. Want die hebben dat allemaal toch maar mee moeten maken. Het zal je overkomen dat je een kind hebt, een enige zoon, waarvan je op goede gronden grootse verwachtingen hebt, dat die opeens met een meisje midden uit de wereld aan komt stappen.

Manoah en zijn vrouw hebben dat zeker niet verwacht. Zij zijn ten deze in hun kind bitter teleurgesteld. Dat komt uit in de reactie van de ouders op het verzoek van Simson. Het is niet uitgesloten dat deze ouders er nachten van wakker hebben gelegen. Ze hebben er op alle manier eerst samen over gepraat. Dat blijkt uit de manier waarop vers 3 ons dit huiselijk gebeuren meedeelt.

Want zijn vader zeide tot hem. Zijn vader nam in deze netelige zaak het eerst het woord. Hij is het hoofd van het gezin. Hij is ook de eerst verantwoordelijke persoon. Een opmerking waar in deze tijd ook het nodige uit te leren valt. Manoah leefde nog naar de door God gegeven orde in de schepping: Eerst de man en daarna de vrouw..... Denken jullie er ook zo over? Of hebben jullie het moderne levenspatroon ook al aangenomen, het patroon zoals de wereld dat voorschrijft? Het gaat allemaal zo geleidelijk, zo geruisloos, zou ik haast zeggen. De krant schrijft er elke dag over. Die wordt ook elke dag gelezen. En het spreekwoord dat de gestadige drup de steen uitholt, gaat nog altijd op. Daarom kan er niet genoeg tegen de tijdgeest gewaarschuwd worden daar deze in strijd is met de geest die het Woord van God ademt, dat is in strijd met de Heilige Geest, omdat al de Schrift van God is ingegeven.

Laten jong en oud zich ten deze laten leiden door het Woord van God en niet door de krant.

Dat Manoah er met zijn vrouw over gesproken heeft, komt uit in de uitdrukking „mitsgaders zijn moeder”. Manoah sprak, en zijn vrouw was het daar mee eens. Zij wisten beiden waar het over ging. Zij wisten ook beiden wat God omtrent het aangaan van een huwelijk in Zijn Woord hen voorschreef. En daar wilden zij beiden naar leven. Want daarop was alleen zegen te verwachten. En nu? neen dat kon onmogelijk goed gaan.

Het is een zegen te achten als man en vrouw samen één lijn trekken. Een punt waar ook het een en ander nog al eens aan ontbreekt. Vader denkt er anders over dan moeder. En omgekeerd komt dit natuurlijk ook voor. Niet zelden vormen meningsverschillen dan een bron van twist, die des te erger is als het gaat over principiële dingen.

Als een lezer, of meerderen, zich hierop aangesproken gevoelt, gaat dan niet door met twisten, maar laat het Woord des Heeren beslissen. Dat moet in een christelijk gezin het einde van alle tegenspraak zijn.

„Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijn moeder: Is er geen vrouw onder de dochteren uwer broeders”, (dat is uit je eigen stam) „en onder al mijn volk” (dat is uit een van de andere stammen van het volk Israël) „dat gij heengaat om een vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen?” Dat is duidelijke taal. Het voorstel van Simson kreeg de goedkeuring van de ouders niet. Integendeel! En terecht! Zij handelden ten deze naar het geopenbaarde Woord van God.

Ik geloof hiermee een zaak te hebben aangesneden die nog lang niet tot het verleden behoort. Menig kind heeft op dezelfde manier zijn ouders voor feiten gezet, die voor de ouders maar moeilijk te verwerken zijn. De kinderen mogen het rustig weten dat deze dingen ouders slape-loze nachten kunnen bezorgen. Vader en moeder praten er over. Wat moet er van terecht komen? Onze jongen gaat met een

HOE RAAKT U DIE PAAR PONDJES KWIJT?

Natuurlijk met de geheel plantaardige Vermageringstabletten.

Kuur voor een maand f 15,-

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels o.a.

Eczeem, Galsteen, Galaandoening, Hoge Bloeddruk, Hoofdpijn, Hooikoorts, Ischias, Laxeer.

Kuur voor een maand f 12,50

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetestraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023 324606. Postgiro 190609.

Uitgeverij Boekhandel G. KOOL

Het adres voor al uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzamen, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

meisje dat nergens van weet, dat nergens aan doet. Een kind midden uit de wereld. Wat moet men er mee aan. De zorgen rijzen hoog op. Hoe moet men het aanpakken? Hoe kan men de bui die men ziet hangen, nog keren? Goede raad is duur. Men heeft eenmaal beloofd de kinderen op te zullen voeden in de vreze des Heeren. Daar kan men niet onderuit. Of is het misschien zo, dat er ouders zijn die nooit meer denken aan hetgeen zij eenmaal bij de doop van hun kinderen voor het aangezicht van God beloofd hebben? Als dit het geval is, dan wordt men er bij deze nog weer eens aan herinnerd. En dan niet om ook dit weer voor kennisgeving aan te nemen, zoals het al zo menige herinnering vergaan is, maar om het dan nu eens ter harte te nemen.

Elke ouder die zijn verantwoordelijkheid kent, zal ten deze in soortgelijke gevallen zijn kinderen zoeken te waarschuwen en zeggen: Jongen, dat kan niet. Dat mag niet. Het is in strijd met het Woord van God. Wij kunnen je dat niet toestaan.

Of daar dan alles mee gewonnen is? Verre van daar. De geschiedenis van Simson laat het ons duidelijk zien dat het woord van vader en moeder in dit geval niet het laatste woord is. Want Simson, ofschoon opgevoed in de vreze des Heeren, luistert niet naar zijn ouders. Hij is zijn ouders ongehoorzaam. En dat is weer zonde tegen het vijfde gebod: „Eert uw vader en uw moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land dat de HEERE uw God u geeft”.

Tegen het vijfde gebod wordt veel gezondigd. Wie heeft het nooit eens gedaan? Of moet ik het misschien zo zeggen, dat het elke dag weer gebeurt en dan niet eens maar vele malen. We geven ons daar geen rekenschap van. Doch als God in ons leven komt, dan komt ook dit gebod voor de aandacht en dan wordt de schuld tegen het vijfde wetwoord voor ogen gesteld. Zonde is zonde! En de zonde hebben de dood verdiend. Dat is het

loon van elke zonde, het loon van alle zonden. Wat wordt daar weinig over nagedacht. Hoe nodig is het om dit eens te gaan doen, opdat niemand met een onvergeven zonde de dood zal moeten aandoen. Wie dit als zonde heeft leren zien en belijden, daar is vergeving voor. En dat weer terwille van Hem die méér is dan Simson en die Zijn ouders in alles onderdanig is geweest en zonder enig tegenspreken hen gehoorzamen is geweest.

Hij heeft de straf gedragen. We worden er in de lijdensweken, die we inmiddels zijn ingegaan, weer aan herinnerd.

„En Simson zeide tot zijn vader: Neem mij die, want zij is bevallig in mijn ogen”. Simson zet door. Vader en moeder kunnen praten wat ze willen, zijn keuze is bepaald. Neem mij die, want zij is bevallig in mijn ogen. Simson was er, zo mogen wij dit uit zijn opmerking wel aflezen, helemaal door bekoord geworden. Hij had meer naar de buitenkant gekeken dan naar de binnenkant. En het is in zijn hoofd niet opgekomen wat Salomo later heeft geschreven: „De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid, maar een vrouw die de HEERE vreest, die zal geprezen worden”, Spr. 31 : 30. Het antwoord van Simson is voor de ouders opnieuw een pijnlijk te verwerken zaak. Zij hadden gehoopt dat hij voor hun argumenten zwichten zou. Doch ook deze hoop bleek ijdel te zijn. Menig ouder zal ook hier weer zijn geschiedenis in terug kunnen vinden. Ouders moeten van hun kinderen veel tegenspreken verdragen. Het valt allemaal niet mee. Doch wie beseft dat God van alle mensen en ook van Zijn kinderen veel tegenspreken verdragen moet, kan alleen Zijn grote lankmoedigheid maar bewonderen. Doet u dat ook? Dan zal ootmoedigheid uw kleed zijn. En dat behaagt de Heere.

Laten alle jonge mensen inmiddels denken aan Spr. 31 : 30. Alleen tot eigen schade kan men dit nalaten. Op een bevallig gezicht

raakt men gauw uitgekeken, als er geen innerlijke schoonheid is, die het leven siert.

Inmiddels zijn jullie natuurlijk nieuwsgierig hoe alles te rijmen is met het volgende vers. Doch dit bewaren we tot de volgende keer.

Ds. H.C. v.d. Ent.

EZAU ZEIDE: IK HEB AL VEEL.
JAKOB ZEIDE: IK HEB ALLES.
GENESIS 33 9-11

In die genadige rijkdom is door Zijn Heere thuisgehaald, mijn geliefde man, onze broer, zwager en oom

BERNARD VAN NEE

in de ouderdom van 80 jaar.

Schiermonnikoog:
M. van Nee-Gerstmeijer
Zwolle:
G.E. van Nee
G.B. van Nee-van Lonkhuyzen
Zwolle:
M.M. van Nee
Schiermonnikoog:
H. Gerstmeijer
Michigan (U.S.A.):
J.L. Gerstmeijer
Zwolle:
L. Gerstmeijer
neven en
nichten

9166 NE Schiermonnikoog, 13 februari 1982.
Badweg 59.

De begrafenis heeft woensdag 17 februari plaatsgehad op de begraafplaats „Bergklooster” te Zwolle.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (88)

20. Veranderingen (3).

Mr. Bourne verliet toen Londen en woonde er als predikant van de Maneykapel, tot zijn dood acht jaar later.

En nu iets over Mr. Willoughby. Hij werd geboren in 1810 en was van een aristocratische familie. Door een bijzondere samenloop van omstandigheden werd hem de erfenis van zijn oude familiebezittingen ontzegd. Zo ging hij op zijn vijftiende jaar rechten studeren. Hij was zeer zwak, daar hij aan asthma leed en had een buitengewoon teer geweten. Eens bleef hij, om niet op zondag gewoon werk te verrichten, zoals zijn meester klaarblijkelijk van hem verwachtte, de hele zaterdagavond op en stond hij op maandagmorgen vroeg op om klaar te komen. Maar hij was zo teruggetrokken en verlegen, dat hij niet verdragen kon, dat over zijn daad opmerkingen gemaakt werden. In 1839 toen hij negen en twintig was, trouwde hij met een dochter van de familie Jeffrey en kwam hij met enkelen in aanraking, onder wie Charles en Henrietta, die deelgenoten waren van de kracht van de waarheid. Kort na zijn huwelijk begon hij met het huiselijke gebed en was hij zeer ernstig gesteld. Ongeveer in 1842 bezocht hij zijn oom, Charles Jeffrey, in het huis aan Dorset Place in Londen, waar de jonge Bengaalse officier, Francis, gestorven was. Toen hij daar was, kreeg hij het korte verslag dat daarover geschreven was in handen. 's Avonds opende hij het kleine boekje en las het helemaal met de grootste aandacht door. Hij voelde dat er een ernstig gebed in zijn hart geboren werd om daar ook deel aan te krijgen. Hij is die tijd nooit vergeten, maar haalde die op zijn sterfbed aan als een tijd waarin hij werkelijk toegang tot God had. De volgende morgen had hij een lang gesprek met Charles, waarbij hij hem al de moeilijkheden van zijn leven vertelde en ernstig vroeg voor hem te bidden.

„Deze bijzondere opwekking werd in geen geval opgevolgd, zoals dat had moeten zijn”, zo schrijft Bernard.” In die tijd begon de wereld hem te bekoren en werd hij verleid om rust te zoeken waar hij die niet kon vinden. Toen hij de beschikking over zijn vermogen kreeg kocht hij een zeer aardig huis en landerijen, die, met huiselijke gemakken en het gezelschap van vele vrienden, voor wie zijn huis openstond, zijn afgoden werden. Hij was er zich van bewust, dat deze dingen, vooral werelds gezelschap, dorheid in zijn hart brachten en zei vaak dat hij er mee moest breken. Onder veel ernstige gevolgen maakte het hem krachteloos in zijn huiselijke gebed en werkelijk schaamde hij er zich voor. Weldra gaf hij het vrije gebed op en gebruikte hij voor een poos alleen formuliergebeden. Hij werd er steeds banger voor om over godsdienst te praten en zij die met hem probeerden te redeneren over zijn

overtuigingen van onkunde en gebrek aan werkelijk gevoel door reeksen van teksten werden erg pijnlijk voor hem. Zijn gevangenschap nam toe naarmate de uitwendige zaken bleiden en hij placht vaak te zeggen: „Elk uitwendige verwachting is zeer gunstig voor mij, maar toch staat op alles geschreven: ledigheid en ijdelheid”.

Ongeveer na twee jaar kreeg hij geleidelijk een versterking in zijn ziel om te hopen en kon hij af en toe weer in zijn gezin bidden. Bemoedigende gedeelten uit de Schrift leken beslag op hem te leggen. Een ervan was: „Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid en niemand zal ze uit Mijn hand rukken”. Een vriend kwam die dag, met wie hij ernstig over deze woorden sprak terwijl hij zijn handen samenknep, met diep gevoel en uitbreidde over de kracht van die uitspraak. Toch voelde hij zich nooit voldaan. Al was hij nu vaak verblijd, het was met vrees. Hij kleefde de hoop aan. Hij zei wel eens: „Waarlijk, waarlijk, deze beloften zijn voor hen die ze nodig hebben, bijvoorbeeld zo iemand als ik. Ze zijn er niet om ons te bedriegen”. In 1844 werd zijn asthma erger en bleek zijn beroepsbezigheid te vermoeiend voor hem. Toen enige maanden later een dokter geraadpleegd werd, bleek zijn geval hopeloos. Hij beschouwde de beslistheid van deze mening als een bijzondere zegen van God om hem op te wekken tot geestelijke waakzaamheid. Een vriend (mogelijk Mr. Bourne), die hem ernstig geschreven had, ontving nu een antwoord, waarin hij zei: „Uw brief heeft een verdrietige leegte in mijn troost gemaakt, die God alleen kan helen. Waarlijk, ik ben in zekere mate een rokende vlaswiek”.

Toen werd Charles Jeffreys gevraagd om te komen en met hem te spreken. Charles was eerst wat gereserveerd, maar zag al gauw de ernst en eenvoud van geest van zijn neef en vermaande hem om zich vast te grijpen aan die hoop en vol te houden. Later voelde hij, dat hij geen ontdekking van de vergeving van zijn zonden had en ook kon hij niet begrijpen hoe dit duidelijk gemaakt kon worden. Maar hij zocht er naar en voelde de noodzaak ervan. Op een dag, nadat hij erg stil geweest was, stootte hij uit: „Ik kan mijn zonden nu niet zien! Ik heb ze de hele dag nog niet kunnen zien! Ze zijn allemaal weg, allemaal vergeven!” Gedurende lange tijd daaraan vooraf had hij geklaagd over verwarring in het gebed en volkomen doodsheid daarvan, maar nu, leven, liefde en geestelijke vrijheid werkten vrij en hij zei aldoo: „Dat ik dicht, dicht bij Christus gehouden mag worden”.

Eens zei hij: „Wat een stromen van tranen moesten er door ons in deze laatste tijden gestort worden, die over het algemeen mogen geloven, dat de duivels als het ware dood of in slaap zijn, terwijl ze met de verschrikkelijkste tirannie heersen en de naam van Christus en Zijn heiligen noemen tot bereiking van hun eigen doel. Dit wordt gedaan om de zwakken te verleiden”.